

KHỞI ĐỘNG

Nói vài điều em biết về một môn nghệ thuật ở nước ta.

G:

Quan họ

Ca trù

Cải lương

Thảo luận nhóm

Đây là môn nghệ thuật gì? Nơi biểu diễn, những người tham gia (trang phục, số lượng,...), các nhạc cụ sử dụng,...

VÍ DỤ

- **Cải lương là môn nghệ thuật kịch hát, có nguồn gốc Nam Bộ. Cải lương có cốt truyện giống kịch. Tùy thuộc vào nội dung của vở diễn mà người nghệ sĩ mặc trang phục so cho phù hợp.**

ĐỌC

TẬP HÁT QUAN HỌ

(Theo Nguyễn Phan Hách)

LUYỆN ĐỌC

THÀNH TIẾNG

Tập hát quan họ

Đạo ấy, chúng tôi ngày nào cũng đến nhà bà Trương. Trước đây, bà là trưởng bè quan họ nữ nổi tiếng, nên lâu dần người ta gọi bà là bà Trương. Đường vào nhà bà cong như cổ ngỗng, hai bên trồng hoa tầm xuân. Trước nhà có hồ rộng thả sen, có vườn trồng táo. Táo cổ thụ um tùm rợp bóng, táo chín vỡ thơm nức trên những phiến đá xanh xếp như bộ xa lông đồ sộ ngoài trời. Trong khung cảnh thơ mộng ấy, chúng tôi được nghe các cô gái tập hát quan họ dưới sự chỉ dẫn của bà Trương.

Tôi vẫn nhớ những buổi tập hát trong vườn táo mùa xuân. Trời se se, nắng ấm xuyên qua tàng cây rơi lổ đổ xuống thảm lá khô. Các liền chị chít khăn đen, má đỏ hồng, ngồi trên những phiến đá xanh, tập điệu *Ngỏ lời*. Điệu *Ngỏ lời* phải hát với giọng thẹn thùng, e ấp, tiếng hát phải như nước suối thượng nguồn, róc rách, từ từ, nhưng trong vắt, tinh khôi và hứa hẹn một dòng cuộn cuộn.

Sang hè, đêm trăng, gió lùa từ hồ sen trước nhà thổi lên mát rượi. Các chị lại tập điệu *Thương nhau*. Điệu *Thương nhau* phải hát nồng cháy, thiết tha. Bà Trương dạy các chị từ cách lấy hơi, nhả chữ tròn vành rõ tiếng, đến cách ngân rung luyến láy âm thanh. Sau hè đến thu là lúc các chị tập được nhiều điệu nhất. Điệu cuối cùng là *Giã bạn*. Đây là điệu kết thúc hội hát, để mọi người ai về quê ấy. Điệu *Giã bạn* được các chị hát với giọng lưu luyến, dưng dăng, đau đầu, nghe buồn biết chừng nào!

Từ nhà bà Trương ra về, tâm trí tôi vẫn cứ ngân nga điệp khúc da diết “Quan họ nghỉ, chúng em ra về...” của điệu *Giã bạn*. Tôi vẫn mong ngóng đến ngày, điệp khúc đó sẽ được ngân lên bằng giọng hát của chính tôi, chứ không chỉ vang lên trong tâm trí như khi ấy.

(Theo Nguyễn Phan Hách)

Bài tập đọc được chia làm mấy đoạn?

Đoạn 1: Dạo ấy ... *của bà Trương.*

Đoạn 2: Tôi vẫn nhớ ... *dòng cuồn cuộn.*

Đoạn 3: Sang hè...*biết chừng nào!*

Đoạn 4: Còn lại.

Luyện đọc từ khó

hoa tầm xuân   giã bạn
mát rượi   dùng dằng
lưu luyến   trong vắt

T? khó đ?c khác:

LUYỆN ĐỌC CÂU DÀI

Điệu “Ngỏ lời” phải hát với giọng thẹn thùng, / e
ấp, / tiếng hát phải như nước suối thượng nguồn, /
róc rách, / từ từ, / nhưng trong vắt, / tinh khôi / và
hứa hẹn một dòng cuộn cuộn. //

Luyện đọc nhóm

Yêu Cầu

Phân công đọc theo đoạn.

Tất cả thành viên đều đọc.

Giải nghĩa từ cùng nhau.

Hoạt động

THI ĐUA ĐỌC TRƯỚC LỚP

Tiêu chí đánh giá

1. Đọc đúng.
2. Đọc to, rõ.
3. Ngắt, nghỉ đúng chỗ.

LUYỆN ĐỌC HIỂU

Giải Thích Nghĩa Từ khó Hiểu

Tàng cây Bóng mát của cây hoặc tán lá xum xuê của cây.

Giải Thích Nghĩa Từ khó Hiểu

Liên chi   Người nữ hát quan họ

Giải Thích Nghĩa Từ khó Hiểu

Thượng nguồn đoạn đầu nguồn của một con sông hoặc suối (phân biệt với hạ nguồn)

Giải Thích Nghĩa Từ Khó Hiểu

**Lấy hơi,
nhả chữ:**

(kỹ thuật hát trong loại hình sân khấu) lấy hơi là dùng hơi thở đẩy âm thanh ra sao cho phù hợp với yêu cầu của bài hát. Nhả chữ là cách thể hiện khuôn miệng để phát ra rõ lời.

Tìm hiểu bài

Đọc thầm bài đọc

Thảo luận nhóm đôi

**Trả lời các câu hỏi
trong SHS**

1

Các liền chị tập hát trong khung cảnh như thế nào?

Các liền chị tập hát ở nhà bà Trưởng **trong khung cảnh rất thơ mộng.** Đường vào nhà bà cong cong như cổ ngỗng, hai bên trồng hoa tầm xuân. Trước nhà có hồ rộng thả sen, có vườn trồng táo. Táo cổ thụ um tùm rợp bóng, táo chín vỡ thơm nức trên những phiến đá xanh xếp như bộ xa lông đồ sộ ngoài trời. **Khi tập hát vào mùa xuân, trời se se, nắng ấm xuyên qua tàng cây rơi lổ đổ xuống thảm lá khô.** Vào mùa hạ, các chị tập dưới đêm trăng, gió lùa từ hồ sen trước nhà thổi lên mát rượi.

2

**Tìm những chi tiết miêu tả các
liền chị lúc tập hát?**

**+ Các liền chị chít khăn đen,
má đỏ hồng, ngồi trên những
phiến đá xanh tập hát.**

3

Bà Trưởng dạy các liền chị hát mỗi điệu quan họ dưới đây ra sao?

Bà Trưởng dạy các liền chị hát mỗi điệu quan họ:

- **Ngỏ lời:** phải hát với giọng thẹn thùng, e ấp, tiếng hát phải như nước suối thượng nguồn, róc rách, từ từ, nhưng trong vắt, tinh khôi và hứa hẹn một dòng cuộn cuộn.
- **Thương nhau:** phải hát nồng cháy, thiết tha; dạy các chị từ cách lấy hơi, nhả chữ tròn vành rõ tiếng, đến cách ngân rung luyện láy âm thanh.
- **Giã bạn:** hát với giọng lưu luyến, dùng dằng, đau đầu, nghe buồn biết chừng nào!

4

Những chi tiết dưới đây giúp em hiểu điều gì về nhân vật “tôi”?

Ngày nào cũng đến nhà bà Trưởng nghe các liền chị tập hát quan họ.

Ngân nga mãi điệp khúc của điệu *Giã bạn* trong tâm trí.

Mong ngóng đến ngày chính mình được hát các giai điệu đó.

Chi tiết	Nhận xét
1.	Nhân vật “tôi” rất say mê các làn điệu quan họ.
2.	Các làn điệu quan họ để lại rất nhiều tình cảm, cảm xúc trong lòng nhân vật “tôi”
3.	Ước mơ của nhân vật “tôi” là sau này sẽ hát và biểu diễn các bài dân ca quan họ.

5

Dựa vào tranh minh họa và nội dung bài đọc, nêu cảm nhận của em về nghệ thuật hát quan họ.

Ví dụ: Dựa vào tranh minh họa và nội dung bài đọc, em thấy nghệ thuật hát quan họ rất tỉ mỉ chẻ chu từ quần áo, đầu tóc cho tới cách hát, cách lấy hơi, cách nhả chữ, nhịp điệu, giọng hát,... để hát được một điệu quan họ là một nghệ thuật thực sự.

Nội dung bài đọc:

Giữ gìn những làn điệu dân ca quan họ là một cách để giữ gìn văn hóa truyền thống, nghệ thuật truyền thống của Việt Nam.

LUYỆN ĐỌC LẠI

Tập hát quan họ

Đạo ấy, chúng tôi ngày nào cũng đến nhà bà Trưởng. Trước đây, bà là trưởng bè quan họ nữ nổi tiếng, nên lâu dần người ta gọi bà là bà Trưởng. Đường vào nhà bà cong như cổ ngỗng, hai bên trồng hoa tầm xuân. Trước nhà có hồ rộng thả sen, có vườn trồng táo. Táo cổ thụ um tùm rợp bóng, táo chín vỡ thơm nức trên những phiến đá xanh xếp như bộ xa lông đồ sộ ngoài trời. Trong khung cảnh thơ mộng ấy, chúng tôi được nghe các cô gái tập hát quan họ dưới sự chỉ dẫn của bà Trưởng.

Tôi vẫn nhớ những buổi tập hát trong vườn táo mùa xuân. Trời se se, nắng ấm xuyên qua tàng cây rơi lổ đổ xuống thảm lá khô. Các liền chị chít khăn đen, má đỏ hồng, ngồi trên những phiến đá xanh, tập điệu *Ngỏ lời*. Điệu *Ngỏ lời* phải hát với giọng thẹn thùng, e ấp, tiếng hát phải như nước suối thượng nguồn, róc rách, từ từ, nhưng trong vắt, tinh khôi và hứa hẹn một dòng cuộn cuộn.

Sang hè, đêm trăng, gió lùa từ hồ sen trước nhà thổi lên mát rượi. Các chị lại tập điệu *Thương nhau*. Điệu *Thương nhau* phải hát nồng cháy, thiết tha. Bà Trưởng dạy các chị từ cách lấy hơi, nhả chữ tròn vành rõ tiếng, đến cách ngân rung luyến láy âm thanh. Sau hè đến thu là lúc các chị tập được nhiều điệu nhất. Điệu cuối cùng là *Giã bạn*. Đây là điệu kết thúc hội hát, để mọi người ai về quê ấy. Điệu *Giã bạn* được các chị hát với giọng lưu luyến, dưng dăng, đau đầu, nghe buồn biết chừng nào!

Từ nhà bà Trưởng ra về, tâm trí tôi vẫn cứ ngân nga điệp khúc da diết “Quan họ nghỉ, chúng em ra về...” của điệu *Giã bạn*. Tôi vẫn mong ngóng đến ngày, điệp khúc đó sẽ được ngân lên bằng giọng hát của chính tôi, chứ không chỉ vang lên trong tâm trí như khi ấy.

(Theo Nguyễn Phan Hách)

HƯỚNG DẪN GIỌNG ĐỌC

- Đọc trôi chảy toàn bài, ngắt nghỉ câu đúng, chú ý câu dài.
- Đọc diễn cảm các từ ngữ thể hiện tâm trạng cảm xúc của nhân vật trong bài thơ.

Luyện đọc trong nhóm

Tiêu chí đánh giá

1. Đọc đúng.
2. Đọc to, rõ.
3. Ngắt, nghỉ đúng nhịp.

Luyện đọc trước lớp

Tiêu chí đánh giá

1. Đọc đúng.
2. Đọc to, rõ.
3. Ngắt, nghỉ đúng nhịp.

LUYỆN TẬP

1. Tìm trong và ngoài bài đọc 2 - 3 từ cho mỗi nhóm dưới đây:

Môn nghệ thuật

M: ca trù

Hoạt động nghệ thuật

hát

Người biểu diễn

ca nương

**điêu khắc, hội họa,
văn học, điện ảnh.**

múa, đàn, thổi sáo, nhảy.

**diễn viên, danh
hài, nghệ sĩ, ca sĩ.**

2. Sử dụng 1 – 2 từ ngữ đã tìm được ở bài tập 1 để đặt câu giới thiệu một môn nghệ thuật truyền thống.

Ví dụ: Bác trưởng thôn vùng núi thổi sáo mèo nghe hay và điêu luyện như một nghệ sĩ.

TẠM BIỆT VÀ

HẸN GẶP LẠI

